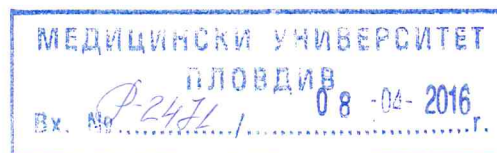

До
Председателя на научно жури,
определено със Заповед № Р - 541/ 14.03.2016 г.
на Ректора на Медицински университет – Пловдив
бул. В. Априлов №15А
4002 Пловдив

На Ваш Протокол №1/ от 21.03.2016

Приложено представям: Становище

от доц. Д-р М. Спасова, дм
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
професионално направление „педиатрия“, шифър 03.01.50
докторска програма – самостоятелна подготовка
Автор: д-р Нели Добрева Генкова-Янева
Форма на докторантурата: самостоятелна подготовка
Катедра: Педиатрия и медицинска генетика, МУ – Пловдив
Тема: Роля на нивата на азотния оксид в издишания въздух за диагнозата на някои
белодробни заболявания във възрастта 5-18 години.

Научни ръководители: проф. д-р М. Бошева, дм, Катедра по педиатрия и медицинска
генетика и Доц. д-р Б. Маринов, дм, Катедра патофизиология, МУ – Пловдив

Кратко представяне на докторанта:

Д-р Нели Генкова – Янева е педиатър-пулмолог с 30-годишен стаж, като е назначена за
асистент към МУ-Пловдив през 1985г. и в рамките на следващите 12 години заема
последователно длъжност старши асистент и главен асистент на трудов договор към Катедра
по педиатрия, МУ-Пловдив. От 2014г. е зачислена като докторант на самостоятелна
подготовка. Д-р Генкова-Янева има признати 2 клинични специалности: по педиатрия през
1991г. и втора специалност по детска пулмология през 1997г. Провела е допълнителни
обучения в областта на функционалното изследване на дишането и международно обучение
за грижи при деца с муковисцидоза. Д-р Генкова е изграден специалист по детска
пулмология, уважаван сред националната ни педиатрична общност.

1. **Актуалност на тематиката:** Дисертационният труд предлага и доказва значимостта
на биомаркер – FeNO при една от най-честите педиатрични патологии –
респираторната, чрез който по неинвазивен, бърз и икономичен начин да се
мониторира активността на заболяванията: бронхиална астма, муковисцидоза и
пневмонии, и да се отчита ефекта от проведеното лечение. Посоченият биомаркер за
определяне на белодробното възпаление е съизмерим по информативност и би могъл

дори да замести трудно осъществимата спирометрия в детската възраст. Понастоящем са недостатъчни и несъвсем категорични проучванията в детската възраст относно проследяване на FeNO при деца с бронхиална астма, муковисцидоза и пневмонии, което обосновава и поставената от Д-р Генкова-Янева цел на изследване. Подобно изследване се провежда за първи път у нас и представлява съществен принос за педиатричната пулмологична практика.

2. **Познаване на проблема:** Предложеният от д-р Генкова задълбочен литературен обзор върху 252 източника, обхващащ 29 страници предоставя съвременен патофизиологичен поглед върху белодробното възпаление и оксидативния стрес, извеждайки чрез него клиничните ползи и приложения на FeNO за диагностиката и проследяване на ефекта от лечението. Подробно са описани съществуващите в публикуваните проучвания до момента противоречиви резултати, като в резултат на техния анализ д-р Генкова си поставя задачите на настоящото проучване.
3. **Методика на изследването:** В проучването е включена внушителна по брой педиатрични пациенти група: 112 деца с бронхиална астма, 106 деца с неусложнена бактериална пневмония и 27 деца с муковисцидоза. Това придава достоверност на получените резултати и изводи, едновременно с наличието и на контролна група от 57 здрави деца. Проведено е трикратно измерване на биомаркера при всеки пациент с цел определяне на динамиката на промените му и съпоставяне с клиничния ход на заболяването и ефекта от проведеното лечение. Приложените статистически методи са адекватно подбрани за поставените задачи.
4. **Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите:** Дисертационният труд е представен на 159 стр., които включват литературен обзор, цел и задачи, материал и методи (13 стр.), резултати (79 стр.) и обсъждане на резултатите с общи изводи (4 стр.). Дисертационният труд е онагледен със 71 таблици и 33 фигури, които са достатъчно информативни. Д-р Генкова-Янева е приложила и статистическата карта, попълвана за всеки отделен пациент. Представените резултати подчертават значимото повишаване на FeNO при бронхиална астма, като допълнителен принос е разграничаването на алергична от неалергична форма в хетерогенната структура на това заболяване. Д-р Генкова подробно се е вгледала в проблема и е потърсила допълнителни корелации на изследвания биомаркер с вида алерген и наличието или липсата на фамилна обремененост. В групата пациенти с муковисцидоза д-р Генкова не установява промени във FeNO, както и зависимост между FeNO и времето на започване на лечение и състоянието на обостряне. Доказва обаче съществена роля на

понижените стойности на показателя за установяване на инфекция с *P. aeruginosa* - фактор, който предопределя по-нататъшния ход на заболяването и mortalитета при тези пациенти. Д-р Генкова не установява промяна на биомаркера и в групата с пневмонии, като дава ценна за практиката препоръка: повишаването му при деца с пневмония и рецидивиращ БОС може да спомогне за разграничаването на децата с бронхиална астма сред групата пациенти с „повтарящи се бронхити и пневмонии”. Особено важен оригинален принос с практическо значение е обогатяването на критериите за интерпретация на резултатите с два нови: излагането на пасивно тютюнопушене и ромски произход.

5. **Критични бележки:** Д-р Генкова се е съобразила с изказаните от Катедрения съвет препоръки.
6. **Преценка на публикациите и личния принос на докторанта:** Във връзка с дисертационния труд Д-р Генкова-Янева представя 4 публикации в национални реферирани списания, една от които под печат и 3 резюмета от участия в национален конгрес с международно участие. Дисертационният труд е самостоятелна разработка на докторанта. Напълно приемам предложените от докторанта приноси, коректно разделени на 2 с оригинален и 2 с потвърдителен характер.
7. **Автореферат:** написан е върху 55 страници, добре структуриран, правилно онагледен и достатъчно информативен.

Заклучение:

Дисертационният труд на Д-р Нели Добрева Генкова-Янева – докторант на самостоятелна подготовка към Катедра по Педиатрия и Медицинска генетика при МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ е лично дело на докторанта и обхваща достатъчен брой пациенти и изследвания, адекватно приложени статистически методи и изведени достоверни изводи. Като такъв дисертационният труд напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на МУ-Пловдив. Предлагам на уважаемото жури да одобри по достойнство представения дисертационен труд за защита на образователна и научна степен „доктор”.

7.4.2016

Изготвил становището:

Доц. д-р М. Спасова, дм